

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE MEDI AMBIENT, I MEDI RURAL I MARÍ

4118 *Reial decret 301/2011, de 4 de març, sobre mesures de mitigació equivalents a la participació en el règim de comerç de drets d'emissió a efectes de l'exclusió d'instal·lacions de petites dimensions.*

La Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, modificada per la Llei 13/2010, de 5 de juliol, per perfeccionar i ampliar el règim general de comerç de drets d'emissió i incloure-hi l'aviació, disposa en la disposició addicional quarta que l'òrgan autonòmic competent pot acordar, amb l'informe previ favorable del Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí, l'exclusió a partir de l'1 de gener de 2013 de les instal·lacions ubicades al territori de la seva comunitat autònoma que tinguin la consideració de petits emissors o que siguin hospitals, quan els titulars respectius de les instal·lacions ho hagin sol·licitat i hagin acreditat el compliment dels requisits que estableix aquest apartat.

Es consideren petits emissors, als efectes d'aquesta disposició addicional quarta, les instal·lacions que hagin notificat a l'autoritat competent emissions inferiors a 25.000 tones equivalents de diòxid de carboni, en els termes que preveu la Llei, i que, quan duguin a terme activitats de combustió, tinguin una potència tèrmica nominal inferior a 35 MW.

No obstant això, perquè es pugui fer aquesta exclusió, la Llei disposa que és necessari que la sol·licitud d'exclusió que presentin els titulars de les instal·lacions s'acompanyi de la documentació justificativa que acrediti el compliment de les condicions següents:

Que s'apliquen mesures de mitigació que condueixin a una contribució en la reducció d'emissions equivalent a la prevista per la participació en el règim de comerç de drets d'emissió.

Que s'implanta un sistema de seguiment i notificació d'informació sobre emissions equivalents a les que preveu aquesta Llei.

Segons el que disposa la Llei 1/2005, de 9 de març, correspon al Govern determinar mitjançant reial decret quines mesures de mitigació es consideren equivalents, d'acord amb el que assenyala la mateixa disposició addicional quarta.

Així, amb la finalitat de poder donar compliment al que estableix la normativa que regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, aquest Reial decret conté la regulació de les mesures de mitigació que es consideren equivalents a les previstes en el supòsit de participació en el règim de comerç de drets d'emissió, i també inclou una previsió sobre el sistema de seguiment, verificació i notificació per a les instal·lacions excloses, i sobre mesures simplificades per a determinades instal·lacions tenint en compte el volum d'emissions mitjanes anuals verificades.

Respecte de les mesures que es consideren equivalents cal precisar que el Reial decret no té per objecte establir aquestes mesures ni regular-les amb detall. El que es pretén és definir les característiques bàsiques que haurien de tenir mesures de mitigació establertes per diferents administracions públiques –encara que serien, en principi, les autonòmiques, com a responsables d'acordar les exclusions, les cridades a fer-ho– i a les quals les instal·lacions es podrien acollir per tal de sol·licitar la seva exclusió del règim de comerç de drets d'emissió.

A aquests efectes, s'ha considerat que es poden distingir dos esquemes bàsics de mesures potencials. D'una banda, els esquemes que busquen establir objectius de mitigació equivalents als previstos en el règim de comerç de drets d'emissió i, d'altra banda, un altre tipus d'esquemes que, sense establir objectius de mitigació, creen instruments que incentiven un esforç de reducció equiparable.

En aquest Reial decret, es consideren equivalents mesures que responen als dos tipus d'esquemes. Aquestes mesures són les següents:

La imposició d'una obligació a una instal·lació de reduir les seves emissions a un 21 per cent el 2020 respecte de les de l'any 2005, tal com es preveu, amb caràcter general, per al conjunt d'instal·lacions subjectes al règim de comerç de drets d'emissió a la Unió Europea.

La imposició d'una obligació de lliurar crèdits de carboni en una quantia equiparable a les emissions de CO₂e que superin el volum cobert pels drets d'emissió que li haurien correspost d'acord amb les regles d'assignació gratuïta en cas d'estar subjecta al règim de comerç de drets d'emissió.

L'existència d'un tribut que gravi les emissions de CO₂e d'una instal·lació que superin un volum d'emissions equivalent al que estigui cobert pels drets de missió que li haurien correspost d'acord amb les regles d'assignació gratuïta.

La primera mesura respon al primer esquema, és a dir, el d'establiment d'objectius de reducció d'emissions, mentre que les altres dues mesures responen al segon model.

Respecte de la primera, el Reial decret exigeix que per tal que una mesura d'aquest tipus es consideri equivalent ha de complir determinades característiques. D'una banda, tot i que es permet que el compromís de reducció es formalitzi de qualsevol manera jurídicament acceptable, s'ha de tractar d'un compromís vinculant, exigible i susceptible de ser imposat de manera coercitiva i, si no n'hi ha, s'ha de poder imposar a l'incomplidor una sanció en els termes que preveu la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març. D'altra banda, la mesura hauria de preveure no només un objectiu en el 2020, sinó també objectius o compromisos anuals que permetin comprovar i assegurar periòdicament que les emissions estan en nivells que han de permetre assolir l'objectiu final, i que les emissions d'aquestes instal·lacions contribueixen adequadament al compliment dels compromisos assumits en els sectors difusos. Finalment, es permet que les mesures que s'estableixin puguin preveure la possibilitat de fer ús de crèdits de carboni per al cas que les emissions d'una instal·lació superin el compromís assumit, de manera que se'n pugui compensar l'excés acudint al mercat sense que això comporti un incompliment sancionable.

La segona mesura és realment molt pròxima a la permanència en el règim, atès que exigiria que els titulars d'instal·lacions lliurin crèdits de carboni només si les seves emissions superen els nivells que marca l'assignació gratuïta que els hauria correspost. És necessari assenyalar que cal que els titulars sol·licitin aquesta assignació, i l'Administració l'ha de calcular, d'acord amb les exigències de la Directiva, amb independència que posteriorment s'acordi l'exclusió. Les instal·lacions que s'acollissin a una mesura d'aquest tipus deixarien de tenir drets d'emissió, però, d'altra banda, tindrien l'avantatge de disposar de més marge quant als tipus de crèdits amb els quals podrien complir les seves obligacions de lliurament, a més de poder-se beneficiar, si s'escau, de mesures de seguiment simplificades. Igualment, es preveu la imposició d'una sanció en els termes que preveu la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març, en cas d'incompliment de la mesura.

La tercera mesura suposaria l'existència d'un tribut que gravés l'excés d'emissions respecte de l'assignació que correspondria a una instal·lació. Perquè la mesura sigui equivalent, el tribut hauria de suposar per al titular el pagament d'una quantitat pròxima al que suposaria adquirir en el mercat els drets d'emissió necessaris per complir les seves obligacions de lliurament. Lògicament, mentre que el preu del dret d'emissió oscil·la en el mercat, els tipus tributaris els fixa una norma, per la qual cosa l'equivalència mai és absoluta, però a partir dels preus del dret actuals i les previsions existents es pot fer una estimació a l'hora d'avaluar si un tribut d'aquesta naturalesa suposa o no un incentiu comparable a la reducció d'emissions.

Igualment, en la mesura que l'exclusió per part de l'òrgan autonòmic de les instal·lacions consignades en la disposició addicional quarta de la dita Llei requereix l'informe previ i favorable del Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí, s'inclou igualment en aquest Reial decret una previsió sobre això, amb indicació dels aspectes que ha de valorar aquest

Ministeri als efectes de la seva emissió. Sobre això, s'insisteix que aquest informe de l'Administració General de l'Estat no només comprovi l'adequació de les mesures al que preveu aquest Reial decret, sinó que també tingui en compte que la seva implantació no comporti distorsions en la competència o en el mercat interior.

Respecte de les mesures de seguiment simplificades, el Reial decret encomana a la Comissió de Coordinació de Polítiques de Canvi Climàtic l'adopció de recomanacions que permetin determinada flexibilitat. Quant a aquesta circumstància, és necessari tenir en compte que aquestes mesures són competència autonòmica, i que, d'altra banda, estan fortament condicionades pel que exigeix la normativa comunitària, per la qual cosa el Reial decret no pot anar més enllà en aquest àmbit.

Cal assenyalar finalment que el Reial decret inclou una disposició addicional relativa no només al procediment d'exclusió de petites instal·lacions, sinó també del d'assignació de drets d'emissió, condicionats per l'entrada en vigor tardana (respecte del que preveu la Directiva) de les normes harmonitzades comunitàries que estableixen les regles d'assignació. La disposició estableix un termini a partir de l'entrada en vigor d'aquestes normes per completar o millorar les sol·licituds d'assignació i d'exclusió, que en tot cas s'han d'haver presentat de conformitat amb els terminis que preveu a la Llei 1/2005.

Quant als títols competencials que justifiquen l'aprovació d'aquest Reial decret, en primer lloc és necessari remetre's a l'article 149.1.23a de la Constitució Espanyola, que reserva a l'Estat la competència exclusiva per dictar la legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sense perjudici de les facultats de les comunitats autònomes d'establir normes addicionals de protecció i de les seves competències reconegudes estatutàriament.

Així mateix, aquest Reial decret conté disposicions que poden afectar qüestions de competència, mercat interior o l'interès dels consumidors, per la qual cosa s'ha de tenir en compte la competència estatal per determinar les bases de la planificació general de l'activitat econòmica que preveu l'article 149.1.13a, respecte al qual la jurisprudència constitucional ha admès que empari normes estatals que fixin les línies directrius i els criteris globals d'ordenació de sectors econòmics concrets, i actuacions executives en relació amb pràctiques o activitats que puguin alterar la lliure competència i tinguin transcendència sobre el mercat supraautonòmic.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 4 de març de 2011,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte determinar les mesures de mitigació que contribueixin a una reducció d'emissions equivalent a la que comporta la participació en el règim de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle als efectes de l'exclusió del mateix règim a partir del període de comerç que comença el 2013 dels hospitals i les instal·lacions de petites dimensions, segons el que preveu la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Article 2. *Mesures considerades equivalents.*

1. Amb les finalitats que preveu l'apartat 1 de la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març, es considera que constitueixen mesures de mitigació equivalents aquelles per les quals s'obligui una instal·lació a reduir les seves emissions en un 21 per cent el 2020 respecte de les de l'any 2005, de conformitat amb les condicions següents:

a) L'obligació es pot concretar a través de qualsevol instrument vàlid en el dret públic espanyol, en el qual es garanteixi el caràcter jurídicament vinculant de l'obligació. A aquests efectes, la sol·licitud d'exclusió es pot acompanyar d'una declaració del titular en què

manifesti que assumeix, des del moment en què s'autoritzi l'exclusió, l'obligació de reducció que assenyala aquest article.

b) S'ha d'establir una obligació de reducció d'emissions anual al llarg del període, que ha de comportar, en tot cas, que les emissions siguin el 2016 inferiors almenys en un 14 per cent a les del 2005.

c) D'acord amb el que preveu l'apartat 3 de la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març, l'incompliment d'aquesta mesura s'ha d'entendre equivalent a la infracció que tipifica l'article 29.2.5a d'aquesta Llei.

La mesura pot incloure la possibilitat de lliurar drets d'emissió, reduccions certificades d'emissions, unitats de reducció d'emissions o altres unitats emeses a l'empara del que preveu la disposició addicional cinquena de la Llei 1/2005, de 9 de març, de conformitat amb la redacció que en fa la Llei 13/2010, de 5 de juliol, per la qual es modifica aquella, per l'excés d'emissions respecte de l'obligació assumida, cas en què no es donaria un supòsit d'incompliment susceptible de sanció.

Així mateix, es poden establir previsions específiques per als supòsits en què les emissions de l'any 2005 siguin notablement anòmales o per als supòsits en què les instal·lacions hagin iniciat la seva activitat o hagin incrementat la seva capacitat, considerant-se per això nous entrants, amb posterioritat a aquesta data, tenint en compte la capacitat de la instal·lació i el grau d'utilització mitjà del sector en el 2005.

2. De la mateixa manera, s'ha de considerar equivalent una mesura que imposi l'obligació de lliurar drets d'emissió, reduccions certificades d'emissions, unitats de reducció d'emissions o altres unitats emeses a l'empara del que preveu la disposició addicional cinquena de la Llei 1/2005, de 9 de març, de conformitat amb la redacció que en fa la Llei 13/2010, de 5 de juliol, per la qual es modifica aquella, en una quantia equivalent a les emissions de CO₂e que superin el volum cobert pels drets d'emissió que li haurien correspost com a assignació inicial d'acord amb les regles d'assignació gratuïta en cas d'estar subjecta al règim de comerç de drets d'emissió. D'acord amb el que preveu l'apartat 3 de la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març, l'incompliment d'aquesta mesura s'ha d'entendre equivalent a la infracció que tipifica l'article 29.2.5a d'aquesta Llei.

3. Alternativament, també es pot considerar que constitueix una mesura de mitigació equivalent l'existència d'un tribut que gravi les emissions de CO₂e d'una instal·lació que superin un volum d'emissions equivalent al que estigui cobert pels drets d'emissió que li haurien correspost com a assignació inicial d'acord amb les regles d'assignació gratuïta. Per tal que una mesura d'aquest tipus es consideri equivalent, l'efecte econòmic de l'aplicació del tribut sobre el titular de la instal·lació ha de ser equiparable al cost que comportaria l'adquisició dels drets d'emissió necessaris per cobrir la diferència entre el volum d'emissions cobert per l'assignació gratuïta de drets d'emissió i les emissions de la instal·lació.

4. Els titulars de les instal·lacions, en el moment de sol·licitar l'exclusió, poden plantejar a l'òrgan competent de la comunitat autònoma la seva voluntat que únicament es porti a terme aquesta exclusió si queden subjectes a una determinada tipologia de mesura de mitigació equivalent de les que preveuen els apartats anteriors.

5. Si, a l'inici del tercer període de comerç de drets d'emissió, les mesures de mitigació equivalents no fossin plenament aplicables a les instal·lacions excloses del règim de comerç de drets d'emissió, s'hi han de tornar a incloure.

Article 3. *Informe del Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí.*

En l'emissió de l'informe que preveu l'apartat 1 de la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març, el Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí ha de valorar, a més del compliment dels requisits que estableixen la Llei i aquest Reial decret, els efectes que l'exclusió d'instal·lacions i l'aplicació de les mesures equivalents poden tenir sobre la competència, el mercat interior i l'interès dels consumidors, especialment quan dins d'un mateix sector hi pugui haver instal·lacions subjectes a mesures de naturalesa diferent.

Article 4. *Sistema de seguiment, verificació i notificació.*

Sense perjudici de les competències dels òrgans autonòmics que preveu la disposició addicional quarta de la Llei 1/2005, de 9 de març, la Comissió de Coordinació de Polítiques de Canvi Climàtic ha d'adoptar recomanacions sobre els sistemes de seguiment, verificació i notificació d'informació sobre emissions aplicables a les instal·lacions excloses. Aquestes mesures poden preveure, entre d'altres, els aspectes següents:

a) L'aplicació immediata, en el cas d'instal·lacions amb emissions anuals entre 25.000 i 5000 tCO₂e, d'algunes o de totes les exempcions dels requisits de seguiment, verificació i notificació que preveu la secció 16 de l'annex I de la Decisió 2007/589/CE de la Comissió, de 18 de juliol de 2007, per la qual s'estableixen directrius per al seguiment i la notificació de les emissions de gasos d'efecte hivernacle de conformitat amb la Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell, o altres exempcions equivalents que pugui establir la normativa comunitària en aquesta matèria.

b) Per a les instal·lacions que tinguin unes emissions mitjanes anuals verificades entre el 2008 i el 2010 que siguin inferiors a 5.000 tCO₂e:

L'aplicació immediata de totes les exempcions que preveu la secció 16 de l'annex I de la Decisió 2007/589/CE, de 18 de juliol de 2007, o altres exempcions equivalents que pugui establir la normativa comunitària en aquesta matèria.

El desenvolupament d'un formulari simplificat per a la notificació de les emissions.

Disposició addicional única.

Les sol·licituds d'assignació de drets d'emissió per a la tercera fase de comerç, d'acord amb el que preveu l'article 19 de la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, les han de completar els titulars de les instal·lacions mitjançant la presentació de la informació i documentació que sigui necessària per calcular l'assignació de conformitat amb el que exigeix la Decisió de la Comissió per la qual es determinen les normes transitòries de la Unió per a l'harmonització de l'assignació gratuïta de drets d'emissió d'acord amb l'article 10 bis de la Directiva 2003/87/CE en un termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Decisió.

De la mateixa manera, els titulars poden millorar les sol·licituds d'exclusió del règim presentades d'acord amb el que preveu la disposició addicional quarta de la dita Llei en un termini d'un mes des de l'entrada en vigor de la Decisió a la qual es refereix el paràgraf anterior, sense perjudici del seu dret de desistir-ne.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.23 de la Constitució espanyola.

L'article 3 del Reial decret es dicta a l'empara de l'article 149.1.13 de la Constitució espanyola.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 4 de març de 2011.

JUAN CARLOS R.

La ministra de Medi Ambient,
i Medi Rural i Marí,
ROSA AGUILAR RIVERO